

Yliopistojen rahoituksen kysymyksiä

Vahvistiko yliopistojen rahoituksen
monipuolistaminen niiden kykyä toteuttaa
perustehtäviään, tutkimusta ja opetusta?

Antero Puhakka
Yliopistonlehtori
Itä-Suomen yliopisto
antero.puhakka@uef.fi

Yksityistettyjen tai yhtiöitettyjen yliopistojen ensimmäinen toimintavuosi on ohi, ja on syytä tarkastella, miltä fantastisestikin luonnehdittu yliopistouudistus näyttäytyy taloudellisessa mielessä. Ensi silmäyksen perusteella voisi suhteellisen uskottavasti väittää, että merkittäviä muutoksia yliopistojen käytössä olevassa rahamäärässä ei - Aalto-yliopistoa lukuun ottamatta - olisi tapahtunut. Varallisuutta on tosin siirretty valtiolta yksityisille toimijoille, mutta yliopistojen pääomittaminen, yksityisiltä kerjätty rahat tai kiinteistöyhtiöiden osakkeiden luovutukset eivät ole lisänneet yliopistojen toiminnan rahoitusta. Yliopistojen saamat lahjoitusvarat on sijoitettu pääomiin eivätkä siten ole käytettävissä yliopistojen lakisääteisten tehtävien hoitoon muuten kuin tuottojensa osalta.

Yliopistouudistus toi mukanaan syvemmän periaatteellisen muutoksen. Uudistuksessa yliopistojen

Antero Puhakka kysyy, nojaako yliopistojen tulevaisuus todellakin yksityisiin pääomasijoituksiin.

Yliopistojen yksityistämisen odotetaan lisäävän niiden yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

taloudellista merkitystä korostettiin entisestään. Sama kehityskulku näkyy myös maailmanlaajuisesti. Euroopan unionissa yliopistot on valjastettu palvelemaan kilpailukykyä ja alueiden menestymistä yhä tiukkenevassa kansainvälisessä taloudellisessa kilpailussa. Lockille ja Lorentzille (2007) eurooppalaisen korkeakoulutusalueen rakentamiseen tähtäävä Bolognan prosessi heijastaakin pakkomiellettä, jossa yliopisto on ennen kaikkea taloudellinen instituutio. Kuten Välimaa ym. (2011) toteavat, myös Suomessa tieto on alettu entistä enemmän ymmärtää tavarana. Innovaatioiden tuottaminen onkin nostettu hyvin merkittävään asemaan yliopistojen koskevassa koulutuspoliittisessa keskustelussa.

Sitä, että yliopistoilta odotetaan innovaatioiden tuottamista ja lähempää yhteistyötä yrityselämän kanssa, osoittavat pääministeriveitoisen Tutkimus- ja innovaationeuvoston (2010) linjaukset: "On varmistettava, että korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia koskevalla rakenteellisella ja säädösympäristön kehittämisellä edistetään yrittäjyyttä, kaupallistamista ja tutkimustulosten siirtämistä käytäntöön...TI-toiminnan tulosten laajaa käyttöönottoa vauhditetaan asettamalla yliopistoille vahvat kannustimet elinkeinoelämäyhteistyön lisäämiseksi ja

Uudistuksessa suositaan erityisesti Aalto-yliopistoa.

tiivistämiseksi sekä tulosten laajan hyödyntämisen edistämiseksi.”

Yliopistojen yksityistämisen ajatellaan olevan ainakin osittainen vastaus näihin haasteisiin. Vaikka läheisempää yritys yhteistyötä siten halutaan, on syytä muistaa se, että jatkossakin yliopistot hoitavat julkista tehtävää vastatesaan valtion järjestämisvastuun piiriin kuuluvasta koulutus- ja tiedepoliittisesta tehtävästä. Valtio on myös sitoutunut turvaamaan kaikille yliopistoille ”kohtuulliset edellytykset” lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Uudistuksessa sidottiin yliopistojen tuleva rahoitus indeksiin, joka nostaa niiden käytössä olevaa rahoitusta. Yliopistojen pelkoja valtion vetäytymisestä rauhoitettiin myös sillä, että niiden muilta tahoilta keräämät rahat eivät pienennä valtion rahoitusta. Näin yliopistojen rahoittaminen säilyy edelleenkin valtion tehtävänä. Se, mitä kohtuulliset edellytykset tarkoittavat, on jo toinen asia.

Sinänsähän yksityisissä yliopistoissa ei Suomessakaan ole mitään ihmeellistä. Tämä on vain paluuta vanhaan, sillä suomalaisen yliopistolaitoksen historiassa kahdestakymmenestä yliopistosta ainoastaan seitsemän (Helsinki, Teknillinen korkeakoulu, Oulu, Joensuu, Kuopio, Lappi ja Lappeenranta) olivat valtiollisia. Muut 13 yliopistoa olivat valtionavustuksen turvin toimivia yksityisten ylläpitämiä opinahjoja. Pitkälti rahoituksen ongelmiin liittyen yksityiset yliopistot valtiollistettiin 1970- ja 1980-luvuilla (Autio 1993). Vuoden 2010 alussa tehdysä yliopistouudistuksessa toivottiin, että yksityiset yliopistot osaisivat nyt kantaa paremmin myös taloudellisen vastuun-

sa korkeimman koulutuksen ja tutkimuksen turvaamisesta kuin muutama vuosikymmen aikaisemmin. Tosin aivan varmoja lainsäätäjät eivät tästä näytä oleen, sillä konkurssilakiin tehtiin muutos, joka mahdollistaa julkisoikeudellisen yliopiston konkurssiin asettamisen.

Mitä yliopistouudistuksella tavoitellaan?

Yliopistouudistuksen tavoitteet olivat kovat. Kokonaisuudistuksella tavoiteltiin kansakunnan kilpailukyvyyn kasvattamista, hyvinvoinnin lisäämistä sekä kulttuurin, luovuuden ja sivistyksen vahvistamista. Yhtenä keinona tähän oli yliopistojen irrottaminen byrokraattisena pidetystä valtionhallinnosta. Valtion tilivirastona toimimisen katsottiin vaikeuttavan liikaa kilpailemista maailman johtavien modernien yliopistojen kanssa. Uudistuksen myötä yliopistot muuttuivat joko julkisoikeudellisiksi laitoksiksi tai säätiöiksi.

Kun yliopistot irrotettiin valtion holhouksesta, valtio samalla ilmoitti, ettei se enää jatkossa vastaa yliopistojen tekemistä sitoumuksista. Kun valtion taloudellinen selkänöja poistui, oli kuitenkin

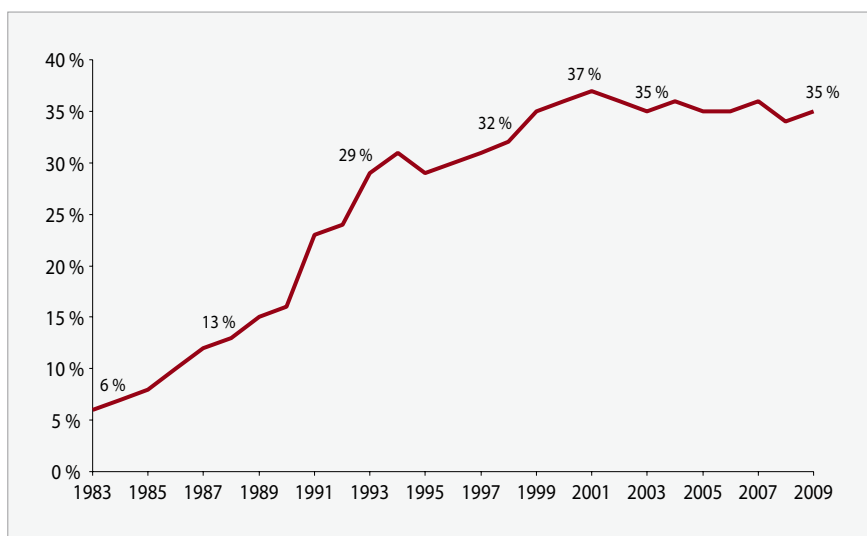
jotenkin hoidettava yliopistojen maksuvalmius, vakavaraisuus ja luottokelpoisuus. Jotta yliopistot pystyvät huolehtimaan omista velvoitteistaan, valtio pääomitti yliopistoja suurin rahasiirroin, kiinteistö- ja irtainta omaisuutta koskevin luovutuksin sekä pienin lisärahoituksin, Aalto-yliopistoa lukuun ottamatta.

Kuten Välimaa (2011) osoittaa, yliopistouudistuksen yhteydessä tehtiin myös selvä koulutuspoliittinen linjamuutos. Kaikkia yliopistoja ei enää resursoitu samoin periaattein. Aiemmin suomalaisessa koulutuspolitiikassa oli korostettu koulutusmahdollisuuksien tasa-arvoa ja tasapuolista aluekehitystä. Nyt ”huippuyliopistoon” kohdistetut merkittävät toiminnan lisärahoitukset (100 miljoonaa euroa vuoteen 2012 mennessä) osoittivat selvästi valtiovallan yksipuolisen arvostuksen kohteen.

Yliopistojen rahoituspohjaa pyritään monipuolistamaan

On paradoksaalista, että 2000-luvulla valtion suora rahoitus valtionyliopistoille oli suhteellisesti ottaen selvästi pienempi kuin mitä yksityiset yliopistot

Kuvio 1. Ulkopuolinen rahoitus yliopistojen kokonaisrahoituksesta 1983–2009.

Lähde: Kota-tietokanta.

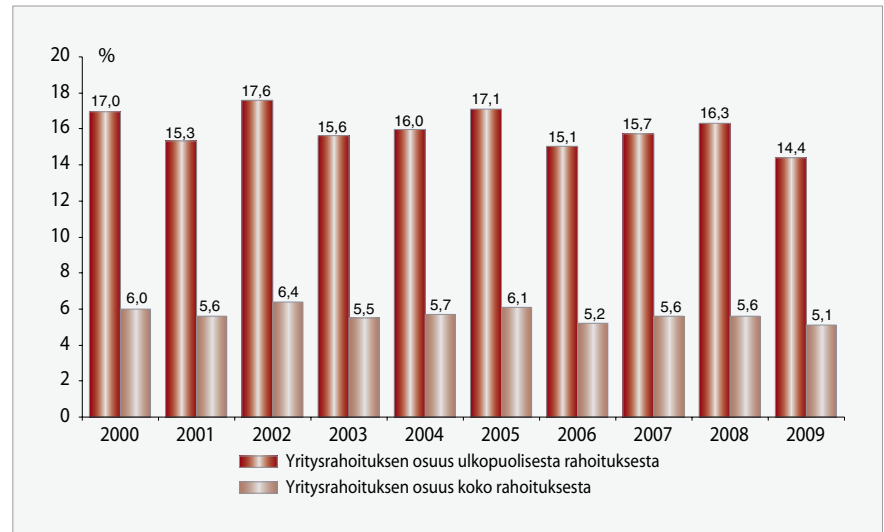
1970-luvulla valtionapuna saivat (75–90 %) (Autio 1993). Valtiollisten yliopistojen rahoituksesta kaksi kolmasosa on ollut budjettirahoitusta ja kolmasosa ”ulkopuolista rahoitusta”. Välimaan (2011) mukaan suoran budjettirahoituksen vähentyminen jo valtionyliopistojen aikana tarkoitti sitä, että yliopistot eivät kyenneet huolehtimaan toisesta yliopistolain määrittämästä perustehtävästä, tutkimuksesta perusrahoituksen turvin. Kuvio 1 esittää ulkopuolisen rahoituksen suhteellisen osuuden kehityksen vuosina 1983–2009.

Valtion suora perusrahoitus on vakiintunut n. 64–65 prosenttiin yliopistojen kokonaisrahoituksesta 2000-luvun alkuvuosina. Yliopistot hankkivat siten keskimäärin kolmanneksen rahoituksestaan budjettirahoituksen ulkopuolelta. Osaltaan kyse on kuitenkin näköharhasta, sillä tästä rahoituksesta selvästi suurin osa on julkista rahoitusta - Suomen Akatemian, TEKESin, ministeriöiden tai Euroopan unionin rahaa.

Kun yliopistouudistuksen tarkoituksena on monipuolistaa yliopistojen rahoitus pohjaa, on kiinnostavaa katsoa, millainen merkitys joko suomalaisella tai kansainvälisellä yritysrahoituksella on suomalaisille yliopistoille ollut. Seuraavassa kuviossa esitetään yritysrahoituksen osuus sekä yliopistojen kokonaisrahoitukseen että ulkopuoliseen rahoitukseen suhteutettuna. Vuosina 2000–2009 yritysrahoituksen kokonaisvolyyymi nousi 96 miljoonasta eurosta 119 miljoonaan. Koko yliopistolaitoksen rahoituksesta tämä oli enimmilläänkin vain yksi kuudestoista osa (6,4 %). Ulkopuolisen rahoituksen osalta yritysrahoitus on vastannut noin kuudesosaa. Kovin merkittäviä satsauksia yritykset eivät siten ainakaan aiemmin ole tehneet.

Kiinnostavan näkökulman yliopistojen rahoitus pohjan monipuolistamiselle antaa silmäys yliopistojen saamien yksityisten rahalahjoitusten määrään. Valtio lupasi vastinrahaa 2,5-kertaisesti sen, mitä

Kuvio 2. Yritysrahoituksen osuus yliopistojen ulkopuolisesta rahoituksesta sekä kokonaisrahoituksesta 2000–2009, prosentteina.

Lähde: Kota-tietokanta.

yliopistot kykenevät yksityisiltä tahoilta keräämään, ja aikaa tähän annettiin vuoden 2010 loppuun. Kerjuaikaa jatkettiin sittemmin kesäkuun 2011 loppuun yhteiskunnan taloudellisen tilanteen takia.

Vuonna 2009 nykyisin julkisoikeudellisten yliopistojen (muut kuin Aalto-yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto) yhteenlaskettu kokonaisrahoitus oli n. 1,9 miljardia euroa. Vuoden 2010 loppuun mennessä nämä yliopistot olivat OKM:n tiedotteen (10.3.2011) mukaan keränneet noin 70 miljoonaa euroa yksityistä rahaa, jota vastaan valtio antaa vastinrahoitusta 175 miljoonaa euroa. Yhteensä julkisoikeudellisille yliopistoille tulee siten rahoitusta 245 miljoonaa. Nämä lahjoitukset sijoitetaan yliopistojen peruspääomaan, jotta ”ei ole vaaraa siitä, että lahjoittajat liiaksi ohjaisivat yliopiston toimintaa” (OKM:n tiedote 23.2.2011). Näin ainoastaan sijoituksen tuotot olisivat käytössä. Jos sijoitukselle saataisiin epärealistisena pidettävä 10 prosentin tuotto, se tuottaisi vuodessa 24,5 miljoonaa. Kun tätä verrataan 1 900 miljoonaan, ymmärretään, ettei yliopistojen rahoitus pohja todellakaan ole mairittavasti monipuolistunut.

Julkisoikeudelliset yliopistot saivat vuonna 2009 yrityksiltä rahoitusta toimintaansa noin 80 miljoonaa euroa, mikä vastasi 4,1 prosenttia niiden kokonaisrahoituksesta. Se, että nämä yliopistot olivat onnistuneet keräämään vuoden 2010 loppuun mennessä yksityistä rahaa, jossa silloin on mukana yrityksiä, säätiöitä ja yksityisiä kansalaisia, noin 70 miljoonaa euroa, osoittaa, että kovinkaan suurta merkitystä näiden yliopistojen rahoitukseen ei näillä tahoilla ole ollut.

Säätiöyliopistojen osalta ollaan vielä kaukana edes säädekirjojen peruspääomavaatimuksista. Aalto-korkeakoulusäätiön säädekirjan mukaan säätiön pääoma muodostetaan vaiheittain 2008–2010 valtion 500 miljoonan euron rahoituksella sekä elinkeinoelämän ja muiden rahoittajien vähintään 200 miljoonan euron lahjoituksilla. Vuoden 2010 lopussa Aalto-yliopistolta puuttui vielä noin 30 miljoonaa euroa alkuperäisestä tavoitteestaan. Toisen säätiöyliopiston, Tampereen teknillisen yliopiston alkuperäinen keruu aikataulukin ulottui jo vuoden 2011 loppuun, ja vuoden 2010 lopussa keräystavoitteesta puuttui noin 12 miljoonaa.

Entistä kiinnostavammaksi yliopistolaki rahoituksen näkökulmasta muuttuu, kun tarkastellaan Hallituksen esityksen (7/2009) muotoiluja yksityisistä pääomasijoituksista. Yksityisten pääomasijoitusten (ei siis lahjoitusten) kautta vahvistetaan yliopistojen ja yritysten välistä keskinäistä yhteistyötä. Valtion finanssijoitusten osalta todetaan, että julkisoikeudellisilla yliopistoilla on mahdollista käyttää toimintaansa ainoastaan sijoitusten tuottoa. Sen sijaan yksityistä pääomasijoituksista vastaava maininta puuttuu. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan 23.3.2011 tekemä päätös yksityisten pääomasijoitusten sijoittamisesta yliopistojen peruspääomaan ehtona valtion vastinrahasta koskee kuitenkin ainoastaan vuoden 2011 kesäkuun loppuun mennessä tehtäviä yksityisiä pääomasijoituksia. Tämän jälkeen lähemmän yritys yhteistyön hakemiselle ei näyttäisi yliopistolain esitöiden pohjalta olevan mitään esteitä.

Kuluvan vuoden kesäkuun loppuun saakka yliopistojen kerjäämää yksityistä rahaa pidetään siten talouspoliittisen ministerivaliokunnan mukaan lahjoituksina. On kuitenkin vaikea nähdä, että yliopistolakia koskevassa hallituksen esityksessä olevat maininnat yksityisistä pääomasijoituksista olisivat virhe ja että yksityisellä pääomasijoituksella tarkoitettaisiin vain vastikkeetonta lahjoitusta. Näin huolimattomasti lakia ei opetus- ja kulttuuriministeriössäkään ole valmisteltu. Itsenäisinä oikeushenkilöinä yliopistoilla on mahdollisuus ottaa vastaan myös pääomasijoituksia, joita voidaan tässä yhteydessä käsitellä hallituksen esityksen mukaisina "lahjoittajan ehtoja sisältävinä varallisuusluovutuksina".

Yliopistolaki mahdollistaa siten entistä pidemmälle menevän yritys yhteistyön, jossa yliopiston niin hyväksi katsoessa yksityiset pääomasijoittajat voivat merkittäväällä tavalla myös vaikuttaa yliopiston perustoimintaan. Yksityiset pääomasijoittajat varmaankin odottavat saa-

Yliopiston eri yksiköiden rahoituksen nollaaminen vuodenvaihteessa luovääränlaisia kannustimia.

vansa jotain vastinetta rahoitukselleen. Säätiö-yliopistojen hallitusten kokoonpano osoittaa rahoittajien myös saaneen haluamansa. Säätiö-yliopistojen hallitukseen valittiin jo ennen yliopistolain voimaantuloa. Aalto-korkeakoulusäätiön perustajina toimineet Elinkeinoelämän perustajajäsenet ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK nimesivät hallitukseen kaksi jäsentä, ja valtioneuvosto nimesi viisi edustajaa. Perustuslakivaliokunta totesi omissa lausunnoissaan menettelytavan olevan ristiriidassa perustuslaissa tarkoitettujen yliopiston itsehallinnon kanssa. Hallitukset valittiin sitten uusiksi, mutta samat nimet valittiin uudelleen.

Yliopistolaki avaa mahdollisuuden kuunnella yksityisiä rahoittajia myös muissa yliopistoissa entistä herkemmlä korvalla. On toki tärkeää huomata, että vaikka tämä mahdollisuus on olemassa, ei ole varmuutta siitä, että yliopistot ryhtyisivät myös toimimaan näin aktiivisesti.

Mitä tehdään ylijäämille?

Yliopistojen rahoitusperusteita ollaan uudistamassa. Jos tutkimus- ja innovaationeuvoston kaavailut vahvojen kannustimien asettamisesta yhteistyön lisäämiselle elinkeinoelämän kanssa toteutuvat, tulee tämä elementti jollain tavalla mukaan myös rahoitusmalliin. Vaikka yliopistot ovatkin autonomisia yksiköitä, rahoituksella voidaan ohjata yliopistomaailmaa ulkopuolelta, mutta myös sisältä käsin. Käytännön toiminnan

tasolla sisäisillä rahoituksen ohjausjärjestelyillä voidaan vaikuttaa toimintaan jopa enemmän kuin mitä ulkoiset paineet tuovat mukanaan. Rahoitusratkaisujen sisäisesti ohjaavasta vaikutuksesta voidaan esiin nostaa ylijäämien käsittely.

Uuden taloudellisen autonomian sa turvin yliopistot ovat tehneet toisistaan hyvinkin voimakkaasti poikkeavia ratkaisuja mahdollisten ylijäämien osalta. Ulkopuolisen useampivuotisen hanke rahoituksen jaksottaminen eri vuosille näyttää vielä kohtuullisen helpolta tehtävältä. Sen sijaan muun rahoituksen osalta tilanne näyttääkin olevan kimmurantimpi. Tämän artikkelin tietoja varten olin yhteydessä muutamien yliopistojen luottamusmiehiin sekä hallinnon edustajiin ja tiedustelin, mitä yliopistot aikovat mahdollisten ylijäämien osalta tehdä. Yhteydenotot paljastivat sen, että jaksottamattomiin projekteihin liittymättömien ylijäämien osalta yliopistot ovat valitsemassa erilaisia teitä.

Kysymys on siis siitä, mitä tapahtuu, kun yliopiston tulosityksikkö, (tiedekunta, laitos tai osasto) ei kulutakaan kaikkea budjetoitua rahaa, vaan olisi tekemässä säästöä tai voittoa. Suomessa on yliopistoja, jotka siirtävät kaikki jaksottamattomat rahat yliopiston taseeseen, jolloin ne palautuvat seuraavana vuonna joko rahanjakomallien mukaisesti yksiköiden käyttöön tai varat siirretään peruspääomaan. Osa yliopistoista "palkitsee" tulosityksiköitä sillä, että ne saavat seuraavana vuonna käyttöönsä osan säästöistään, valtaosan mennessä yliopiston yhteiseen pottiin. On myös yliopistoja, joissa kaikki säästyvät rahat on luvattu palauttaa seuraavana vuotena tulosityksikön käyttöön ja myös niitä, joissa tämän lisäksi tulosityksikölle maksetaan korkoa tästä säästyneestä ja käyttämättömästä rahasta.

Sillä, miten yliopistot tämän vuodenvaihteen tilanteen "ongelman" ratkaisevat, on suuri vaikutus käytännön toiminnalle. Osaltaan kyse on siitä, miten "yliopisto" mielletään. Suurimmalle osal-

le yliopistoissa työskenteleviä ”yliopisto” liittyy enemmän omaan oppiaineeseen ja laitokseen kuin koko yliopistoon. Tällöin huomio kiinnitetään etenkin siihen, miten oma yksikkö pärjää. Säästöjen vieminen pois yksiköltä näyttää siltä, että yksikköä rangaistaan hyvästä taloudenpidosta.

Jos yksikkö kokee ylijäämän poisviemisen olevan itselleen vahingollista, tulee helposti mieleen se, että jotta rahat eivät olisi kenenkään muun käytettävissä, tulee ne saada kulutettua pois vuoden loppuun mennessä. Tämä johtaa sitten siihen, että vuoden viimeisinä kuukausina tehdään mittavia hankintoja, esimerkiksi tietokoneita tai kirjallisuutta. Pitkään yliopistoissa toimineet muistavat vielä ajan ennen siirtomääräraha-aikaa, jolloin rahat oli tosiaan käytettävä vuoden loppuun mennessä.

Miten pitkäjänteiseen yliopistotoimintaan voi kuulua idea vuosittaisesta rahoituksen nollaamisesta? Rahoituksella ja sen jakamisperusteilla on merkittävä ohjaava vaikutus. Sellaisen viestin välittäminen yksiköille, että jos ette saa rahojanne kulutettua vuoden loppuun mennessä, ne viedään teiltä pois, johtaa väärin

ratkaisuihin ja siihen, että ajallisesti tarkastellaan vain yhden vuoden toimintaa. Yliopistotoiminnan luonne on kuitenkin pitkäjänteistä. Koulutuksen ja tutkimuksen syklit ovat väistämättä monivuotisia, ja näiden tarkasteleminen vuositason voi johtaa huonoihin lopputuloksiin.

Osaltaan kyse on myös epävarmuudesta ja kenties jopa luottamuksen puutteesta yksittäisen yliopiston toimintaan kohtaan. Mahdollisen epäluottamuksen alkuperä voi olla yliopistojen profilaatioissa. Kaikki yliopistot ovat valinneet ”keihäänkärkiä”, joita ne erilaisin resurssein tukevat. Selkiytymättömät sisäiset rahoitusratkaisut herättävät epäluulon siitä, että yksikön mahdollisesti säästämät rahat siirretään yliopistoproflaation mukaisille, kansainväliselle huipulle tähtääville aloille, joiden ei kuitenkaan nähdä hyödyttävän yksittäistä yksikköä. Yksikön kannalta rationaaliselta vaikuttava ratkaisu johtaa helposti kokonaisuuden kannalta kestävämpiin ratkaisuihin.

Tätä kirjoitettaessa tilinpäätöksiä ei suurimmassa osassa yliopistoja ole vielä vahvistettu. On kuitenkin vahvoja viitteitä siitä, että tilinpäätökset eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Ensimmäinen toi-

mintavuosi on ollut myös talouden osalta opettelua. Uusi yliopistolaitos hakee vielä muotoaan. Yliopistojen perustehtävät eivät kuitenkaan ole muuttuneet - edelleenkin vapaa tutkimus ja siihen perustuva ylin opetus ovat asiat, jotka oikeuttavat yliopiston olemassaolon. Tavalliset tuloksentehtävät, opettajat ja tutkijat toivovat saavansa keskittyä olennaiseen, ilman että heidän täytyy miettiä täytyykö rahat polttaa vuoden lopussa pois, vai voisiko ne käyttää siihen, mikä parhaiten edistäisi yliopiston tehtävien täyttymistä. ■

KIRJALLISUUS

- Autio, V.-M. (1993), Opetusministeriön historia, osa 6. Helsinki.
- Hallituksen esitys 7/2009 Eduskunnalle yliopistolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Kotatietokanta. <https://kotayksi.csc.fi/>
- Lock, G. & Lorenz, C. (2007), Revisiting the University Front, *Studies in Philosophy and Education*, 26, 405–418.
- OKM 23.2.2011. Julkisoikeudellisille yliopistoille 175 miljoonan euron vastinrahoitus valtiolta. <http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2011/02/vastinrahoitus.html>
- OKM 10.3.2011. Valtion vastinrahoitus julkisoikeudellisille yliopistoille vuoden 2010 loppuun mennessä kerättyjen yksityisten rahalahjoitusten perusteella. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/Yliopistolaitoksen_uudistaminen/liitteet/Tiedote_julkisoikeudelliset_vastinraha_10032011.pdf
- Tutkimus- ja innovaationeuvosto (2010). Tutkimus- ja innovaatiopolitiittinen linjaus 2011–2015. http://www.minedu.fi/OPM/Tiede/tutkimus_ja_innovaationeuvosto/julkaisut/linjaus_2011-2015.pdf
- Välimaa, J. (2011), Uusi yliopistolaki ja kansallisen yliopistolaitoksen yhtiöittäminen. Teoksessa Lasonen, J. & Ursin, J. (toim.), *Koulutusyhteiskunnan muutoksissa: jatkuvuuksia ja katkoksia. Suomen kasvatustieteellinen seura, Kasvatusalan tutkimuksia 53, Jyväskylä 2011, 43–93.*
- Välimaa, J. & Ursin, J. & Lasonen, J. & Aittola, H. & Hoffman, D.M. & Kärkkäinen K. & Muhonen, R. & Piesanen, E. & Volanen, M.V. (2011), *Koulutuksen ja yhteiskunnan välistä suhdetta kartoittamassa. Teoksessa Lasonen, J. & Ursin, J. (toim.), Koulutusyhteiskunnan muutoksissa: jatkuvuuksia ja katkoksia. Suomen kasvatustieteellinen seura, Kasvatusalan tutkimuksia 53, Jyväskylä 2011, 9–21.*